

Hva er klinisk rettsmedisin?

Gerd Jorunn M Delaveris

01.11.2021

Klinisk rettsmedisin

Undersøkelser og/ eller vurderinger av skader, medisinske, fysiologiske, rettstoksikologiske forhold mm -utført for å belyse en straffesak.

- Etterforskning, behandling i domstol

Ingen prinsipiell forskjell på undersøkelse

- Fornærmet
- Siktet

Klinisk rettsmedisin

- På den undersøktes initiativ/samtykke
  - Eks på Overgrepsmottak
- Politiets eller rettens initiativ og etter mandat (straffesaker)
  - formelt ikke undersøkelse, men granskning
  - Utføres på både fornærmet og siktete behov/mandat

Klinisk rettsmedisin

- Fornærmet
  - Krever *samtykke* til klinisk rettsmedisinsk *undersøkelse*
  - Samtykke til frigivelse av journalopplysninger er tilstrekkelig ved sakkyndige uttalelser (uten egen undersøkelse) etter mandat fra politiet.
- Siktet
  - Søker å oppnå samtykke
  - Rettslig kjennelse (skriftlig, alternativt muntlig) Strpl § 157

Sakkyndig uttalelse uten egen undersøkelse

- Anmeldelse, avhør, åstedsrapport, illustrasjonsmapper, gjenstander
- **Pasientjournal (inkl alle analyser, tilleggsundersøkelser)**
- **Fotodokumentasjon, skisser, skadebeskrivelser**
- **Rettstoksikologiske resultater, vurderinger av påvirkningsgrad**
- **Smitteprøver, graviditetstest**
- Fotodokumentasjon fra telefoner, overvåkingskamera etc
- .....mv

Hva gjøres ved klinisk rettsmedisinske undersøkelser

- Observere/undersøke og dokumentere medisinsk og psykisk tilstand/fremtoning
- Sporsikring på kropp, kroppsåpninger og gjenstander/klær
- Inspeksjon av kroppsoverflate og kroppsåpninger mtp dokumentere skader og sykdom
- Vurdering, undersøkelse og prøvetaking mtp påvirkning og påført rus
- Prøvetaking mtp smitte ved kontakt mellom slimhinner eller blodsmitte
- Div undersøkelser mtp dokumentere skade (eks rtg), forgiftning, genetisk variasjon etc

Hva gjøres ved klinisk rettsmedisinske undersøkelser

- Dokumentere funn
  - Objektivt og grundig tekstbeskrivelse
  - Skisse
  - Foto, video
  - Rettsmedisinsk protokoll for overgrepsmottak
- Sikre chain of custody, nøyaktig og objektiv journalføring
- Referanse DNA hvis aktuelt

Hvem utfører klinisk rettsmedisinsk undersøkelse

- Leger (og sykepleiere) på overgrepsmottak, barneavdelinger og Barnehus
- Leger på rettsmedisinsk institusjoner (eks Avdeling for rettsmedisinske fag, Oslo universitetssykehus)
- Ingen formell begrensning av hvilke leger/legespesialiteter som kan bli bedt om å gjøre en klinisk rettsmedisinsk undersøkelse eller vurderinger for politiet/retten etter mandat.

Kompetanse og kompetansekrav

- Ingen formelle!
- Kurs
  - Kurs eks via NKLM, Spesialitetsspesifikke læringsmål, obligatoriske kurs ifht arbeidssted (eks legevakt, akuttmottak)
  - B-kurs Den rettsmedisinske kommisjon
  - Masterutdanning utenlands
- Retten velger fritt sakkyndige
  - Vitneplikt og plikt til å påta seg sakkyndigoppdrag har enhver...
  - Man kan mene noe om sin egen faglige egnethet...

Formål med klinisk rettsmedisinske undersøkelser

- Belyse en straffesak
- Gi grunnlag for og fremskaffe ulike vurderinger om
  - Oppkomstmekanisme/type vold (skarp, stump, kjemisk, seksuell kontakt osv)
  - Tidspunkt for skade, dvs alder på skade
  - Sammenheng med angitte hendelsesforløp
  - Farlighetsgrad (eks risiko for død hvis ikke behandlet)
  - Risiko for varige men
  - Psykososiale følger, grad og varighet av reaksjoner

Husk kompliserte vurderinger kan overlates til spesialister.

Sakkyndig erklæring

- Skjer etter anmeldelse og opprettelse av straffesak
- Forutsetter skriftlig mandat (strprl § 142 a)etter et skriftlig mandat fra politiet
- Sakkyndig erklæring skal være skriftlig, i separat dokument
- Habilitet skal redegjøres for

- Den rettsmedisinske kommisjon skal alltid ha kopi av erklæringer i straffesaker